

Den grønlandske kriminallovs anvendelse i praksis og sammenstødet mellem dansk og grønlandsk retstradition

Henning Brøndsted

Kriminallovens reaktionssystem og de forudsætninger det bygger på

I den foranstående artikel er baggrunden for den Grønlandske kriminallovs tilblivelse og udformning beskrevet. Det var lovens mål at forebygge, at den dømte påny forser sig, og som middel hertil anviser loven en række forskellige foranstaltninger, som domstolene frit kan vælge imellem. Har loven så opfyldt sit formål, har dens apparat af foranstaltninger været et brugbart redskab til resocialisering af lovovertrædere? Eller har danske strafferetslige synspunkter, hvorefter sanktionen udmåles under hensyn tagen til forbrydelsens grovhed og farlighed og generalpræventive hensyn tillægges større vægt, efterhånden vundet indpas?

Der er grund til at fremhæve, at et reaktionssystem, der bygger på det udgangspunkt, at reaktionen skal være hensigtsmæssig, er betydelig vanskeligere at praktisere end et system, der knytter sanktionen sammen med den begåede gerning. Det forudsætter for det første, at retten har et så godt kendskab til gerningsmandens miljø og personlige situation, at den kan vurdere, på hvilken måde man bedst kan sætte ind over for hans kriminalitet, og dernæst at de foranstaltninger, som findes nødvendige, også er mulige at gennemføre over for ham.

Den første forudsætning om retternes lokal- og personkendskab har for en stor del været opfyldt gennem de grønlandske lægmandsdomstole, hvis medlemmer er udpeget blandt den lokale befolkning. Der er en kredsret for hver af Grønlands 18 kommuner bestående af en kredsdommer og to domsmænd, alle lægmænd uden juridisk uddannelse, som behandler alle arter af retssager, civile som kriminelle. Som kredsdommere udpeges personer, der nyder agtelse og tillid i det lokale samfund. De fleste er grønlandere, men i tilfælde hvor det ikke har været muligt at finde frem til egnede grønlandere, der var villige til at påtage sig hvervet som kredsdommer, har man beskikket danske med lang tilknytning til det grønlandske lokalsamfund. Domsmændene og deres suppleanter udpeges af den lokale kommunalbestyrelse, idet der tilstræbes en repræsentativ fordeling i henseende til køn, alder, erhverv, by- og bygdebefolkning, grønlandere og danske. Efterhånden som befolkningen er blevet mere koncen-

treret i større bysamfund og der er større bevægelighed mellem de forskellige dele af landet, er kredsretternes lokale personkendskab dog blevet noget reduceret, og de må i højere grad støtte sig på personoplysninger fra politiet og kriminalforsorgen.

Hvad angår den anden forudsætning for, at kriminallovens reaktionssystem har kunnet fungere, har det lige fra lovens ikrafttræden i 1954 vist sig at være et af systemets svage sider, som jævnlig har givet anledning til kritik af lovens manglende effektivitet, at de mere indgribende foranstaltninger af forsorgsmæssig karakter som beskikkelse af tilsyn, anvisning af arbejde eller uddannelse, anvisning af bestemt opholdssted etc. ikke lod sig gennemføre i det omfang, der var behov herfor.

Kriminalloven byggede på undersøgelser af retspraksis i 1948-49 i det daværende kolonisamfund, hvor foranstaltninger over for dømte blev iværksat ved private borgeres hjælp. Efterhånden som samfundet udviklede sig i retning af mere industrialiserede bysamfund og der indførtes professionelt politi, der havde til opgave at sørge for fuldbyrdelsen af kriminelle domme, viste det sig vanskeligere at få private personer og familier til at påtage sig at føre tilsyn med kriminelle og tage sig af deres oplæring og beskæftigelse. Fængsler fandtes ikke, og man havde heller ikke andre institutioner, hvor dømte kunne anbringes, førend man i 1956 indrettede en tidligere håndværkerbarak i nærheden af sanatoriet i Godthåb til brug for forvaring af 6 domfældte. Resultatet blev, at der i langt videre omfang end man havde tænkt sig ved lovens tilblivelse blev anvendt bøder, også i tilfælde, hvor der var behov for iværksættelse af forsorg eller andre mere indgribende foranstaltninger.

I midten af 1960'erne begyndte man at organisere en egentlig kriminalforsorg, der nu har afdelingskontorer i Godthåb, Julianehåb og Egedesminde, som dækker henholdsvis den midterste, sydlige og nordlige del af Vestgrønland. Krimianlforsorgen har fået registreret et betydeligt antal private tilsynsværger og arbejdspladser, som er villige til at modtage domfældte. Man har tillige kontakt med nogle private familier, navnlig blandt fåreholderne i Sydgrønland, hvor man kan anbringe unge kriminelle. Der blev endvidere etableret en ungdomspension for unge kriminelle i Holsteinsborg, og en lignende ungdomspension er for nylig taget i brug i Jakobshavn.

Den lille forvaringsbarak blev i 1967 afløst af en egentlig anstalt for domfældte med plads til 18 anbragte, som senere er udvidet med et anneks med 10 pladser. I 1977 fik man yderligere 2 mindre anstalter i Julianehåb og Egedesminde med hver 8 pladser. Endelig blev i 1971 en speciallæge i psykiatri knyttet til landshospitalet i Godthåb, hvorved der blev mulighed for at foretage mentalundersøgelser af sigtede personer i Grønland og få en bedre vurdering af psykisk abnorme lovovertrædere. Der er dog først i 1980 blevet oprettet en egentlig psykiatrisk sengeafdeling ved landshospitalet.

Foranstaltningernes anvendelse i praksis. Bøder

Med den organisering og udbygning, der er sket af kriminalforsorgen, blev mulighederne forbedret for en mere hensigtsmæssig anvendelse af foranstaltningssystemet. I 1978 gennemførtes forskellige ændringer af kriminalloven, som havde til hensigt at gøre systemet mere effektivt, først og fremmest ved at styrke arbejdet med kriminalforsorg i frihed. Retspraksis er dog fortsat præget af et stort antal bødesager. 63% af de i 1979 afgjorte sager vedrørende overtrædelser af kriminalloven blev afgjort med bøde, enten ved dom eller ved inden- og udenretlige bødevedtagelser. Det store antal bøder skyldes dels at en væsentlig del af kriminaliteten er mindre alvorlige lejlighedsprægede overtrædelser, hvor der ikke skønnes at være behov for andre mere indgribende foranstaltninger. Dels er det karakteristisk for det grønlandske reaktionssystem, at frihedsberøvelse indtager en langt mere tilbagetrukket plads i systemet end i Danmark. Bøder har i Grønland i vidt omfang samme funktion som korte frihedsstraffe i Danmark.

Dom til forsorg

I overensstemmelse med kriminallovens målsætning med hensyn til resocialisering af lovovertrædere, som også efter ændringerne i 1978 er hovedsigtet med loven, må hovedvægten inden for foranstaltningssystemet lægges på de forsorgsprægede foranstaltninger. Ved lovændringen i 1978 blev de forskellige forsorgsforanstaltninger slået sammen til én domsform, dom til forsorg. Ved en forsorgsdom sættes den dømte under tilsyn af kriminalforsorgen, som inden for de i dommen fastsatte rammer træffer bestemmelse om den dømtes arbejdsforhold og opholdssted, herunder om han skal tage ophold i privat hjem eller på en ungdomspension, underkastes afvænningsbehandling mod spiritusmisbrug etc. Forsorgsdommen kan minde om den danske betingede dom med udsat straffastsættelse, men adskiller sig fra denne ved, at mens forsorgsforanstaltninger efter en betinget dom er knyttet som vilkår til en udsættelse af spørgsmålet om fastsættelse af frihedsstraf og derfor ikke direkte kan gennemtvinges, kan foranstaltningerne efter en grønlandsk dom tvangsfuldbyrdes, for så vidt dette er praktisk muligt. Overholder den dømte ikke de i dommen eller af kriminalforsorgen i medfør af dommen trufne bestemmelser, kan disse direkte gennemtvinges ved politiets bistand. Forlader den dømte for eks. det fastsatte arbejds- eller opholdssted, kan han bringes tilbage ved politiets hjælp.

Som et led i bestræbelserne for at styrke kriminalforsorgens arbejde er der ved en ny regel åbnet mulighed for, at der over for den, der ikke overholder kriminalforsorgens forskrifter, kan reageres med kortvarig anbringelse i anstalt i højst 3 måneder. Det fremgår af lovens forarbejder, at et sådant anstaltsophold ikke skal træde i stedet for forsorgsdommen,

men tværtimod er tænkt at skulle indgå som et led i denne, dels som en disciplinærforanstaltning, der skal motivere den dømte til at efterleve forskrifterne, dels som et middel til at skabe mulighed for at genoprette en afbrudt kontakt til tilsynet.

Det er endnu for tidligt at bedømme, hvordan denne nye regel vil virke, og det er iøvrigt sjældent, at sager indbringes for retten med henblik på ændring af idømte foranstaltninger alene på grund af, at den dømte ikke overholder kriminalforsorgens anvisninger. Det er som regel ny kriminalitet, der bevirker en ny retsafgørelse, og i så fald har retten fri mulighed for enten at lade forsorgsdommen løbe videre, evt. med nye pålæg, eller at fastsætte en ny foranstaltning.

Betinget dom

Indtil lovændringen i 1978 kendte man ikke betinget dom i det grønlandske reaktionssystem. Den betingede doms funktion var erstattet af lovens regel om, at retten til enhver tid kunne forandre en idømt foranstaltning, også i skærpende retning, hvis der var taget forhold herom i den oprindelige dom. De nye regler om forsorgsdomme, som giver samme adgang til ændring af dommens bestemmelser, svarer som nævnt til de danske regler om betinget dom med udsat straffastsættelse og vilkår om kriminalforsorg. Kriminallovens register af foranstaltninger er nu blevet suppleret med 2 former for betinget dom, dels en dom med udsat foranstaltningsfastsættelse alene på vilkår om lovlydig tilværelse i prøvetiden, dels som en særlig foranstaltning over for unge lovovertrædere betinget dom med vilkår om undergivelse af børne- og ungdomsforsorg. Den ukvalificerede betingede dom, som har været anvendt i 6% af de i 1979 behandlede kriminallovssager, er benyttet over for enkeltstående overtrædelser af en vis alvorligere karakter, hvor dommen er tænkt at skulle virke som en alvorlig advarsel. Betinget dom med vilkår om børne- og ungdomsforsorg har været anvendt i 2% af sagerne i 1979.

Anbringelse i anstalt

Den mest indgribende foranstaltning i Grønland – når bortses fra muligheden for anbringelse af psykisk abnorme og særlig farlige lovovertrædere i institutioner i Danmark – er anbringelse i anstalt. Frihedsberøvelse af lovovertrædere ved anbringelse i særlige institutioner kendtes ikke før kriminalloven. Man havde haft enkelte tilfælde af indespærring i interimistisk indrettede bygninger, og indespærringen indebar i almindelighed blot, at den dømte var isoleret fra omverdenen uden for arbejdstiden, mens han om dagen udførte arbejde i det frie samfund. De nuværende anstalter for domfældte drives efter samme principper. De anbragte bliver efter et kortere ophold i lukket afdeling, hvor man undersøger deres

ønsker og muligheder for beskæftigelse, sat i arbejde ude i byen på almindelige arbejdspladser, som skaffes gennem kriminalforsorgen. Det har gennemgående ikke voldt vanskeligheder at skaffe arbejde til dem i det omfang, der overhovedet er arbejde at få. De indsatte er endda som regel efterspurgt arbejdskraft, fordi der holdes kontrol med, at de kommer til tiden og ikke møder berusede. Det må herved betænkes, at langt størstedelen af lovovertrædelser i Grønland begås under påvirkning af spiritus, og de fleste af de domfældte, der er anbragt i anstalt volder ikke vanskeligheder, hvis man kan holde dem fri fra spiritus.

Anbringelse i anstalt er steget i takt med, at anstalterne er blevet udbygget. De første 6 pladser i det lille forvaringshjem fra 1956 er nu vokset til 44 anstaltspladser. Der er yderligere planer om etablering af en lukket afdeling til 8 personer i forbindelse med anstalten i Godthåb til brug for domfældte, som på grund af adfærdsvanskeligheder eller farlighed ikke kan tilpasses det frie system i de åbne anstalter. Derimod råder kriminalforsorgen kun over 2 ungdomspensioner for unge kriminelle med ialt 14 pladser, når bortses fra en kortere periode, hvor man havde fået etableret en ungdomspension med 10 pladser i Godthåb, som imidlertid kort tid senere blev omdannet til et anneks for anstalten for domfældte. Det er planlagt at opføre en tilsvarende institution i Godthåb.

Af de i 1979 behandlede sager blev 53 eller 3% afgjort med anbringelse i anstalt. Domstolene har indtil de senere år været forholdsvis tilbageholdende med at idømme kortvarige anstaltsophold. Det har dels skyldtes den begrænsede anstaltskapacitet, idet man ville forbeholde anstalterne for de mere alvorlige tilfælde, dels at man ikke – eller ikke alene – har betragtet anbringelse i anstalt som en repressiv sanktion, men anset anstaltsopholdet som et middel til at stabilisere den dømtes tilværelse og bringe ham ind i ordnede arbejdsforhold, og ud fra dette synspunkt bør opholdet være af en vis længere varighed.

Anbringelse i anstalt har i praksis været anvendt over for personer, som har begået grov kriminalitet som drab, drabsforsøg, voldtægt af særlig grov karakter, brutal eller farlig vold og som gennem deres kriminalitet har vist, at de er farlige for retssikkerheden. Anstalten har også været anvendt over for kriminelle som til stadighed begår lovovertrædelser og for hvem foranstaltninger af mindre indgribende karakter har vist sig uden virkning. Kortere anstaltsophold har de senere år efter politiets påstand været benyttet i tilfælde af overfald af brutal karakter mod sagesløs person, røveriske overfald af ungdomsbander og i nogle sager om voldelige overfald (stenkast) mod politiet.

Anbringelse i institution i Danmark

Det åbne anstaltssystem har den svaghed, at det ikke kan anvendes over for personer som på grund af psykisk abnormitet eller særlige adfærdsvan-

skeligheder ikke kan tilpasse sig de frie forhold i anstalten. De i kriminalloven hjemlede foranstaltninger forudsættes kun at kunne fuldbyrdes i Grønland, men efter Grønlands Landsret i 1958 med lidt tvivlsom hjemmel dømte en grønlænder til psykopatforvaring i Danmark, har der siden 1963 været lovhjemmel til at kunne dømme psykisk afvigende lovovertrædere til anbringelse på hospital eller anden institution uden for Grønland, hvis det findes påkrævet af hensyn til retssikkerheden. Grønlandske lovovertrædere er blevet dømt til anbringelse i Danmark på stats- eller amtshospitaler for sindslidende, institutioner under åndssvageforsorgen og kriminalforsorgens anstalt ved Herstedvester, som ledes af en psykiatrisk overlæge, idet sådanne eller tilsvarende institutioner ikke findes i Grønland. Det drejer sig i antal om gennemsnitligt 5-7 personer om året, men opholdene kan blive langvarige, fordi de pågældende på grund af deres psykiske lidelser, som ofte accelererer under opholdet i det lukkede danske anstaltsmiljø, er vanskelige at udsluse i samfundet igen. Disse anbringelser, specielt på lukkede sikringsafdelinger og i anstalten ved Herstedvester, er på grund af isolationen og det fremmede miljø en hård belastning for de indsatte grønlændere, og de står i stærk kontrast til den åbne og humane karakter, der iøvrigt præger det grønlandske foranstaltningssystem. De har også været genstand for følelsesladet debat både i Grønland og Danmark, og der er planer om etablering af en mindre lukket afdeling ved anstalten i Godthåb, som i forbindelse med den nyåbnede psykiatriske afdeling ved landshospitalet i Godthåb forventes at kunne løse nogle af problemerne omkring de psykisk afvigende lovovertrædere, så man kan begrænse tilfældene af anbringelser i Danmark.

Træk af retsudviklingen

I de 25 år der er gået siden kriminallovens ikrafttræden har retspraksis som nævnt været præget af, at anvendelsen af foranstaltninger, som er gået ud over advarsel og bøde, måtte holdes inden for rammerne af kriminalforsorgens muligheder. Bøderne er stadig den dominerende foranstaltning, men er dog trængt noget tilbage til fordel for forsorgsforanstaltninger og anstaltsanbringelse.

Et andet træk i udviklingen er, at der efterhånden som følge af anklagemyndighedens påtalepraksis er gennemført større ensartethed i sanktionsfastsættelsen. Det lokale politi, som fungerer som anklager ved kredsretten, skal bortset fra visse mindre sager, som det kan afgøre på egen hånd, forelægge sine anklageskrifter til godkendelse for politimesteren i Godthåb, som gennem sine cirkulærer og dagsbefalinger har fastsat retningslinjer for, hvilke foranstaltningspåstande der bør nedlægges i de forskellige arter af sager. Kredsretten er naturligvis ikke bundet af anklagemyndighedens påstand, men den vil ofte være tilbøjelig til at følge politiets forslag til foranstaltning, hvis ikke særlige forhold taler i anden retning. Tanken om,

at der bør fastsættes samme sanktion for samme forbrydelse, der bygger på princippet om lighed for loven, er i overensstemmelse med danske retstraditioner, men den kan undertiden komme i konflikt med den grønlandske tradition for individuel sanktionsfastsættelse, der sigter mod at finde frem til den for den enkelte lovovertræder mest hensigtsmæssige foranstaltning.

Udviklingen af påtalepraksis har nok en vis sammenhæng med, at politiets ledelse og styring har været præget af danske polititjenestemænd og jurister. Selvom der efterhånden er en del grønlandske politifolk, der er avanceret til stationslederstillinger, har der igennem det meste af perioden overvejende været danske stationsledere, som har oplært de grønlandske politibetjente, der iøvrigt efter et forkursus i Grønland får deres uddannelse på politiskolen i København og danske politistationer. Politimesterembedet har bortset fra en kortere periode med en grønlandsk politimester fungeret med danske anklagemyndighedsjurister, som i kortere eller længere perioder har været stationeret i Grønland. Politimesteren hører i anklagemæssig henseende under rigsadvokaten i København.

Der har været tilfælde af drab, voldtægt og grov vold, hvor anklagemyndigheden har begrundet sin påstand om anbringelse i anstalt med hensynet til retsbevidstheden eller den almindelige lovlydighed, men hvor både kredsret og landsret har idømt bøde og/eller forsorgsmæssige foranstaltninger under henvisning til tiltaltes personlige forhold.

Der kan dog spores en tendens til, at man hvor der er tale om alvorligere forbrydelser mod liv og legeme som drab, drabsforsøg, grov voldtægt og lign. lægger vægt på, at foranstaltningen udmåles i forhold til den begåede gerning, hvor man tidligere i højere grad fastsatte foranstaltningen ud fra specialpræventive synspunkter. Sådanne sager vil nu som regel falde ud til anstaltsanbringelse eller eventuelt – hvis der er tale om psykisk abnormitet – anbringelse på institution i Danmark. Også de domme til kortvarig anstaltsanbringelse, som de senere år er overgået unge mennesker, der har begået brutal vold over for sagesløse personer og røveriske overfald, må nok snarere ses som udtryk for hensyn til generalpræventionen og den almindelige retsorden end et ønske om at vælge den individuelt mest hensigtsmæssige foranstaltning.

Nogle virkninger af de nye ændringer af kriminalloven

Selvom domstolene i princippet stadig er frit stillet med hensyn til fastsættelse af foranstaltninger, har de nye ændringer af kriminalloven på forskellig måde begrænset kredsretternes muligheder for at tilpasse foranstaltningerne til gerningsmandens behov for resocialisering. De forskellige foranstaltninger kan ikke længere frit kombineres, og den tidligere almindelige regel om rettens adgang til ændring eller ophævelse af idømte foranstaltninger er afløst af specielle ændringsregler for de enkelte foran-

staltningsarter. Dette har ikke medført nogen forskel for de forsorgsmæssige foranstaltningers vedkommende, idet disse i medfør af reglerne om forsorgsdomme kan kombineres og ændres eller ophæves af retten i samme omfang som før.

Derimod kan der i forbindelse med idømmelse af anstalt ikke træffes bestemmelse om for eks. lægelig behandling eller andre foranstaltninger under anstaltsopholdet.

Dette har vist sig at have uheldige virkninger i et tilfælde, hvor anklagemyndigheden modsatte sig en overførsel af en domfældt fra kriminalforsorgens anstalt ved Herstedvester til anstalt i Grønland, fordi man ikke fandt der var hjemmel til under opholdet i anstalten at pålægge den pågældende at undergive sig en lægelig behandling, som ansås for en nødvendig forudsætning for at placere ham i en åben anstalt. Denne mangel på smidighed i foranstaltningssystemet kan ventes at blive endnu mere følelig, når der efter oprettelsen af den nye psykiatriske afdeling ved landshospitalet bliver etableret en lukket afdeling ved anstalten i Godthåb, hvor man gerne skulle kunne anbringe psykisk afvigende lovovertrædere, der har behov for psykiatrisk behandling.

Også de nye regler om prøveløsladelse fra anstalt har givet anledning til problemer i praksis. Det var tidligere retten, der efter den almindelige regel om ændring eller ophævelse på prøve af en idømt foranstaltning traf afgørelse om prøveløsladelse fra anstalt og i dommen traf bestemmelse om, at den dømte i en vis tid skulle undergives tilsyn og anden form for forsorg. Disse afgørelser er nu henlagt til det nyoprettede kriminalforsorgsnævn, som består af landsdommeren, politimesteren, kriminalforsorgslederen, socialdirektøren, den psykiatriske overlæge samt 2 af landstinget og 1 af kommunernes landsforening udpegede medlemmer. Nævnet kan gøre prøveløsladelsen betinget af vilkår om forsorg svarende til de bestemmelser, der kan fastsættes ved en forsorgsdom, men i modsætning til forsorgsdommens bestemmelser, som direkte kan gennemtvinges, skal ved prøveløsladelse fra anstalt den dømte give sit samtykke til at ville overholde vilkårene. Denne regel, som ikke fandtes i det oprindelige lovudkast, svarer ganske til, hvad der gælder ved prøveløsladelse fra fængsel efter den danske straffelov, men den harmonerer dårligt med kriminallovens almindelige princip for fastsættelse af foranstaltninger, hvorefter bestemmelser om forsorg såvel som andre foranstaltninger er direkte gennemtvingelige pålæg og ikke vilkår for opnåelse af et gode som undladelse af frihedsberøvelse eller løsladelse fra anstalt. Til gengæld vil de kunne ændres, evt. til (gen)indsættelse i anstalt, hvis de viser sig ikke at kunne gennemføres. Den nye regel har voldt vanskeligheder i praksis, fordi nogle af de anstaltsanbragte, som måske ikke har så lang tid tilbage i anstalten, foretrækker at sidde tiden ud fremfor at blive løsladt mod at underkaste sig vilkår om tilsyn og for eks. antabusbehandling. Dette er uheldigt, da de anstaltsdømte normalt er kriminelt belastede og socialt

dårligt stillede personer, som har behov for støtteforanstaltninger fra kriminalforsorgen efter løsladelsen fra anstalten, hvis ikke de skal risikere at komme ud i ny kriminalitet.

Sammenfatning

Sammenfattende kan vel siges, at udviklingen siden kriminallovens indførelse er kendetegnet ved, at danske retstraditioner i et vist omfang gradvist har vundet indpas på bekostning af tidligere grønlandske retssædvaner. Generalpræventive hensyn og en vis ensartethed i sanktionsfastsættelsen i forhold til den begåede gernings art og grovhed har sat sit præg på retspraksis. På den anden side er der stadig enkeltsager, hvor domstolene hævder princippet om, at afgørelsen skal træffes på grundlag af sagens konkrete omstændigheder og tiltaltes personlige forhold. Udbygningen af den frie kriminalforsorg, flere institutioner for domfældte og forbedringen af den psykiatriske service har medført, at foranstaltningsapparatet anvendes mere nuanceret end de første år efter kriminalloven, men den forholdsvis kraftige vækst af anstaltspladser åbner mulighed for, at anbringelse i anstalt ikke alene benyttes som et middel til stabilisering og resocialisering af de dømte, men også sker ud fra repressive eller retshåndhævelsessynspunkter. Det må dog fremhæves, at det åbne anstaltsystem, der tilstræber at sætte de anbragte i normalt arbejde ude i samfundet, skaber bedre resocialiseringsmuligheder og har færre negative virkninger for de indsatte end et fængselsophold i Danmark.

Et andet træk i udviklingen er, at de lokale lægmandsdomstoles indflydelse på den individuelle foranstaltningsfastsættelse og på foranstaltnin-gernes tilpasning til de dømtes personlige og sociale situation under foranstaltningsfuldbyrdelsen er reduceret til fordel for kriminalforsorgen gennem de nye regler om forsorgsdomme og prøveløsladelse fra anstalt. Dette er begrundet med den udbygning, der er sket af kriminalforsorgen, som anses bedre egnet end domstolene til løbende at vurdere den dømtes muligheder for resocialisering, navnlig efter at kredsretternes lokalkendskab er af aftagende betydning. Denne tendens til at specialister overtager opgaver, som tidligere blev løst af lokalkendte lægfolk, kan ligeledes ses som udtryk for, at grønlandske traditioner har måttet vige for ordninger efter dansk mønster.

Det er dog stadig et særkende for det grønlandske sanktionssystem, at de lokale lægmandsretter har vide muligheder for at vælge den mest hensigtsmæssige foranstaltning, og at de enkelte foranstaltninger i væsentlig grad tager sigte på resocialisering af de dømte.